

EMIRA MEŠANOVIĆ-MEŠA
ADMINISTRATIVIZMI
U STANDARDNOM BOSANSKOM JEZIKU

Sažetak

Savremena lingvistička istraživanja posvećena su sve više administrativnom funkcionalnom stilu, njegovim podstilovima, prirodi i osobitostima, nedostacima i manama, kao i utjecajima na druge stilove, te su brojni radovi koji se bave njime iz različitih aspekata. Ovdje se u prvom redu misli na radove iz kroatistike i srbistike, a kako bismo ukazali na važnost bavljenja ovim stilom i u bosnistici te potakli razvoj bosnističkih istraživanja u ovom pravcu, ovaj rad posvećujemo jednoj bitnoj karakteristici administrativnog stila – administrativizmima. Administrativizmi – lekseme, konstrukcije i fraze – tipična su obilježja administrativnog stila i upotrebljavaju se u njegovim žanrovima. Da bi se utvrdili administrativizmi u bosanskom jeziku i potvrdio taj njihov status, najprije valja načiniti uvid u leksikografske priručnike bosanskog jezika kako bi se spoznao odnos ovih normativnih priručnika spram leksema i izraza koji su prepoznati kao jedinice svojstvene administrativnom stilu bosanskog jezika, što ujedno predstavlja i osnovni cilj ovog rada. Kako *Rječnik bosanskoga jezika* (Halilović – Palić – Šehović, 2010) ima i normativnu ocjenu uvrštenih jedinica, smatrali smo pogodnim da analizu ove vrste započnemo s građom ovog rječnika, a *Rječnik bosanskog jezika* (Čedić i dr., 2007) i višetomni *Rječnik bosanskog jezika* (Jahić, 2010–2024) poslužili su za dodatnu uporedbu i konsultacije.

Ključne riječi: *administrativizam, bosanski jezik, leksika, fraze, pleonazam, norma*

1. UVOD

Administrativni ili administrativno-poslovni stil bio je vrlo često slabije ocijenjen zbog svojih stilskih nedostataka kakvi su pretjerana upotreba genitivnih konstrukcija, gomilanje riječi istog ili sličnog značenja, krute i ustaljene forme, predugih rečenica i sl., a posebno je kritiziran zbog stalnih pravopisnih i gramatičkih pogrešaka koje su duboko ukorijenjene u tekstovima ovog stila i bez obzira na to koliko se ukazivalo na njih, one se stalno i iznova javljaju. Kritike upućivane administrativnom stilu razumljive su ukoliko je zaista riječ o pogreškama koje standardni jezik ne trpi, jer je i ovaj stil kao i svi drugi *stil standardnog jezika* i u njemu valja poštivati normative – ukoliko izostane normativni uzus, onda to nije funkcionalni stil standardnog jezika. No, zamjerke na određene pojave svojstvene ovom stilu, jezičke jedinice bez kojih se ne bi mogao ostvarivati bilo koji tekst ovoga tipa, valja uzeti s velikom dozom opreza s obzirom na to da su to pojave proizašle iz same prirode stila i ne treba ih osuđivati, smatrati pogreškama niti protjerivati iz ovog stila. Tako se u svakom stilu razlikuju “a) značajke koje se u funkcionalnom stilu često pojavljuju, ali ih treba izbjegavati ako želimo da funkcionalni stil pripada standardu (npr. nerazlikovanje *koji/kojeg* u administrativnome funkcionalnom stilu te nerazlikovanje instrumentalna sredstva i instrumentalna društva u razgovornome funkcionalnom stilu), b) značajke koje su dopustive u određenome funkcionalnom stilu standardnog jezika (npr. sklanjanje pridjeva i zamjenica po određenoj sklonidbi i odbacivanje navezaka u administrativnome funkcionalnom stilu), te c) poželjne značajke u određenome funkcionalnom stilu (npr. leksička i terminološka unifikacija u administrativnome i znanstvenome funkcionalnom stilu)” (Mihaljević, 2002, str. 328). U ovom radu govorit ćemo o jednoj karakteristici administrativnog stila standardnog bosanskog jezika, o pojavama poznatim pod nazivom *administrativizmi*, analizirajući koje su jedinice dobile ovaj status u standardnom jeziku, a s ciljem da ove jezičke jedinice postanu prepoznatljivije i neupitne leksičke i gramatičke odrednice ovog stila.

2. ADMINISTRATIVIZMI KAO KARAKTERISTIKA ADMINISTRATIVNOG STILA

Administrativno-poslovni stil, pored naučnoga, novinarsko-publističkoga i književnoumjetničkoga, jedan je od četiri glavne vrste stilova književnog jezika – stajalište je izneseno u *Gramatici bosanskoga jezika* a uvriježeno u klasičnoj klasifikaciji funkcionalnih stilova koja, za razliku od savremenih lingvističkih shvatanja, razgovornom stilu ne priznaje status petog stila (Jahić – Halilović – Palić, 2000, str. 71). Ovaj se stil, ističu dalje autori, upotrebljava u raznim službenim dopisima, dokumentima, aktima, zakonima, molbama, žalbama, zahtjevima, potvrđama, izvještajima, računima i sl., i usmjeren je na to da se njime što bolje odvija administrativno-poslovna komunikacija, da se tom komunikacijom udovoljava poslovnim zahtjevima i “zakonskim regulativama” (Jahić – Halilović – Palić, 2000, str. 72). Preciznost, tačnost i faktografija odlike su administrativnog stila, kao i odsustvo figurativnosti ili ekspresivno-emocionalne markiranosti (Katnić-Bakaršić, 2001, str. 88) te velika žanrovska raznovrsnost, a njegovi podstilovi su zakonodavno-pravni, poslovni, diplomatski, individualno potvrdni, korespondencijski i dr. (Tošović, 2002, str. 355). S obzirom na to da je u njemu sve podređeno imenskom načinu izražavanja, pripada skupini nominalnih funkcionalnih stilova (Silić, 2006, str. 66), što rezultira zamjenom samoznačnoga glagola suznačnim i odglagolnom imenicom (*vršiti prodaju robe, vršiti istovar robe, imati mogućnosti, biti u stanju, donositi zaključke* i sl.), a često se ispred imenice stavlja riječ koja znači ono što znači ta imenica (*u području znanosti, u oblasti zdravstva, u domeni poljoprivrede* i sl.) kao i izrazi *u procesu* i *u stanju* ispred riječi koje znače upravo *proces* i *stanje* (*u procesu stjecanja neovisnosti, u stanju rezignacije* i sl.), a to opet dovodi do jedne od najvećih bolesti ovoga stila – pleonazma¹ (Silić – Pranjković, 2005, str. 379–380). I tzv. riječi-paraziti svojstvene su ovome stilu – to su imenice s vrlo uopćenim značenjem koje se nekada približavaju neznačenju: *sustav/sistem (informiranja, planiranja,*

¹ Općenito o pleonazmima te podjeli prema formalnim, jezičkim, gramatičkim i semantičkim kriterijima u Hudeček – Lewis – Mihaljević, 2011.

*udruživanja i sl.), struktura (čitatelja, stanovništva, radnih mjesta i sl.), politika (zapošljavanja, dogovaranja i sl.), režim (cijena, studija i sl.), mehanizam (dogovaranja, reprodukcije i sl.), problem (vanjskog duga, školovanja seoske mladeži, gradnje zaobilaznica i sl.), pitanje (likvidnosti, namjenskih kredita, izvoza politike i sl.) itd. (Pranjko, 1996, str. 521–522). No, tvrde oba autora da pleonazmi nisu uvijek “znak bolesti” administrativno-poslovnog stila – “namjerni” pleonazmi su nužnost ovog stila, “znak bolesti” su “nenamjerni” pleonazmi, koji su često rezultat polovična ili slaba znanja jezika (Silić, 2006, str. 68), odnosno riječi-paraziti su u stilovima apstraktnijega tipa česta i obična pojava, a pogrešnim treba smatrati samo pretjerivanje u njihovoj upotrebi (Pranjko, 1996, str. 522). Bez obzira na ove pojave koje su rezultat prirode samoga stila, vrlo su česte pogreške i ogrešenja o normu standardnoga jezika, o čemu se mnogo i iscrpno pisalo (*Jezični priručnik Coca-Cole*, 2011) i na njih valja stalno i iznova upućivati, posebice što se pogreške iz administrativnoga stila prenose i izvan njega, tako je pod njegovim utjecajem i u drugim stilovima proširena upotreba nekih glagola koja nije u skladu sa standardnojezičkom normom (npr. *vršiti, koristiti, ispoštovati, iziskivati, ukazati, predstavljati*) (Blagus Bartolec, 2017, str. 286–287). Stoga valja razlikovati ogrešenja o normu standardnog jezika u administrativnom stilu od pojava koje su svojstvene samo ovome stilu, pojava čija je upotreba nužna i čak poželjna u dokumentima poput zakona, rješenja, odluka, statuta, molbi, žalbi, ugovora i sl. Takve jezičke jedinice, karakteristične za administrativni stil, nazivaju se *administrativizmi* i od izuzetne je važnosti poznavati ih i razlikovati od uobičajenih pravopisnih i gramatičkih pogrešaka u ovome stilu. Administrativizmi se shvataju, dakle, kao riječi i izrazi tipični za administrativni stil, npr. preskriptivni izrazi *biti dužan, biti obavezan; biti suglasan, s poštovanjem, dragi svi*; frazeologizirani administrativizam *na licu (lice) mjesta*; prijedložni izraz *u vezi / u svezi s* + genitiv/instrumental; složeni veznici *s obzirom da / s obzirom na to da, bez obzira što / bez obzira na to što*; izrazi ljubaznosti *srdačno/toplo/iskreno/ljubazno zahvaljujem(o), ljubazno vas molim(o), unaprijed zahvaljujem(o), (nažalost) nismo u mogućnosti*; pleonazmi s naglašivačkom/uvjeravačkom funkcijom: *odgovorno tvrdimo, u potpunosti je provedeno,**

osobno smatram(o); glagolske kolokacijske veze *podnijeti (dati) ostavku (tužbu, zahtjev, izvješće, žalbu)*; dekomponirani predikati, pasivna konstrukcija u kojoj se vršitelj radnje uvodi konstrukcijom *od strane* i sl. (Hudeček, 2020), prijedlozi i prijedložni skupovi *glede + G, po pitanju + G, prijedložni izraz na osnovi ili na temelju + G, u slučaju + G* (Pranjeković, 1996)², a te ustaljene i administrativnom stilu svojstvene riječi i izrazi nazivani su i *kancelarizmima* (npr. *predmet; dopis; dana toga i toga; gorenavedeni; imenovani; u očekivanju daljih narudžbi; u nadi da ćete udovoljiti našem zahtjevu; na osnovu člana br... donosi odluku kao u dispozitivu*) (Katnić-Bakaršić, 2001, str. 91). Za razliku od poetizama u književnoumjetničkome, kolokvijalizama u razgovornome, žurnalizama u publicističkome, termina u znanstvenome koji imaju “neutralan ili pozitivan predznak, administrativizmi često imaju negativan predznak”; dakle, mogu biti i lekseme koje se pojavljuju u ovome stilu (*nadnevak* umjesto *datum*, *zamolba* umjesto *molba*, *privitak* umjesto *dodatak*, *izvješće* umjesto *izvještaj*, *djelatnik* umjesto *radnik*) ili sintagme (*djelatno vrijeme* umjesto *radno vrijeme*) (Mihaljević, 2002, str. 328–329), a razlikuju se poželjni administrativizmi, riječi i izrazi koji su pozitivna značajka ovog stila, i lažni, nepoželjni administrativizmi (npr. *koštovnik*) (Kovačević i Badurina, 2001, prema Mihaljević, 2002, str. 329).

Administrativizmi se, dakle, mogu prepoznati na leksičkoj, sintaksičkoj i frazemskoj razini (frazemi u širem smislu, dok se frazemi u užem smislu ne bi nikada trebali naći ni u administrativnom ni znanstvenom stilu /Mihaljević – Kovačević, 2006, str. 12–13/). U nastavku rada posebno ćemo se pozabaviti administrativizmima u bosanskome jeziku, i u to u najširem značenju, polazeći od rječničke literature ovog jezika i pristupa jezičkim jedinicama s ovim nazivom, a u prvome redu od *Rječnika bosanskoga jezika* (Halilović – Palić – Šehović, 2010).³

² Autor navedene primjere veže za funkcionalne stilove koje je nazvao apstraktnima – znanstveni, administrativni i publicistički, te ove primjere navodimo i kao administrativizme.

³ Važno je napomenuti da pojam *administrativizam* nije uvršten (a time ni definiran), kako ćemo i vidjeti, ni u rječnike bosanskoga jezika (Halilović – Palić – Šehović, 2010; Jahić, 2010–2024; Čedić i dr., 2007; Čedić, 1999), ali ni u druge rječnike s ovih prostora (Anić, 2006; Vujanić i dr., 2007; Klajn – Šipka, 2006). Samim tim je jasno da ovaj fenomen u vrijeme nastanka ovih rječnika nije budio pažnju autora niti je prepoznat kao važna odrednica jednog stila standardnog jezika, te da se tek u

3. ADMINISTRATIVIZMI U RJEČNIKU BOSANSKOGA JEZIKA (2010)

Rječnik bosanskoga jezika (Halilović – Palić – Šehović, 2010), jednotomni rječnik s normativnim uputama i ocjenama odredničkih riječi, poslužio je za analizu ovih jedinica, te će se u ovome radu najprije navesti sve jedinice iz ovog rječnika koje imaju upotrebnu etiketu označenu skraćenicom *adm.* i značenje navedeno uz njih. To je ujedno prvi korak ozbiljnijega pristupa ovim jedinicama, iza čega bi slijedila analiza i drugih rječnika, a potom i uporedba njihovih popisa, značenja i sinonima; ovdje ćemo učiniti nekoliko takvih uporedbi za primjere koji nam se učine važnima i pogodnima za kakvu prosudbu. Takvih jedinica u *Rječniku* (2010) ima 114, od čega je 97 leksičkih jedinica i 17 vezanih (ustaljenih) spojeva riječi. U prvu su grupu izdvojene one jedinice koje imaju jedno ili više značenja obilježenih etiketom *adm.* (uz koju mogu stajati još koje etikete), odnosno jedinice koje nemaju kakvog drugačijeg značenja osim administrativnoga; u drugoj su grupi jedinice koje uz značenje s etiketom *adm.* (uz koju mogu stajati još kakve etikete) imaju i kakva još opisana značenja (s etiketama ili bez njih); treća grupa sadrži ustaljene spojeve riječi. Valja istaći da ćemo administrativizmima shvatati jedinice s upotrebnom etiketom *adm.* (*administracija*, *administrativno*), premda svjesni da se i u ovom rječniku mnogi administrativizmi nerijetko ne etiketiraju kao administrativizmi ili su označeni drugim etiketama kao što se učinilo i u leksikografskim izdanjima hrvatskoga jezika od kojih su izdvojene etikete *prav.* i *fin.* (Hudeček, 2020, str. 54), a mi dodajemo i *služb.*, o čemu ćemo govoriti nešto kasnije. Uzevši u obzir to da je u *Rječniku bosanskoga jezika* (Halilović – Palić – Šehović, 2010)⁴ i *Rječniku bosanskog jezika* (Jahić, 2010–2024)⁵ upotrebna etiketa *adm.* opisana samo kao *administracija*, *administrativno* (Halilović – Palić – Šehović, 2010, XIII; Jahić, 2010, str. 27), u *Rječniku bosanskog*

skorije vrijeme priznaje njegova uloga i mjesto u tekstovima administrativnog stila (o ovome će biti još riječi i kasnije).

⁴ U daljem tekstu ovaj rječnik označavamo *Rječnik* (2010).

⁵ U daljem tekstu ovaj rječnik označavamo *Rječnik* (2010–2024).

jezika (Čedić i dr., 2007, Skraćenice)⁶ *administracija*, te da uz njen opis nema drugih napomena,⁷ sve jedinice navedene u rječnicima s etiketom *adm.* (bez dodatne normativne upute) jesu administrativizmi koji čine i sastavni dio standardnog bosanskog jezika.

3.1. Leksičke jedinice koje imaju jedno ili više značenja obilježenih etiketom *adm.* (ili i s etiketom *pol.* i *neol.*), odnosno jedinice koje nemaju kakvog drugačijeg značenja osim administrativnoga

U skladu s nominalnošću administrativnog stila, od 42 leksičke jedinice iz ove grupe najviše je imenica, njih 36. Najveći je broj onih koje označavaju kakav dokument, ispravu (18), od kojih se čak 14 završava na *-ica*.⁸ Ovdje ćemo pobrojati i one koje označavaju kakvu knjigu ili skup dokumenata (njih 3).

domovnica *adm. neol.* isprava, dokument kojim se dokazuje državljanstvo, potvrda o državljanstvu (str. 214); **okružnica** *adm.* službeno pismo upućeno većem broju osoba, ustanova, institucija itd. koje se odnosi na isti predmet; cirkularno pismo, raspis (str. 821); **otpremnic** *adm.* formular iz kojeg se vidi da je šta otpremljeno (str. 857); **otpusnica** *adm.* dokument u pisanom obliku kojim se ko otpušta (npr. iz bolnice) (str. 857); **popratnica** *adm.* dokument ili pismo s podacima o onome što se šalje; popratni akt, popratno pismo (str. 959); **posudbenica** *adm.* posudbeni list; revers (str. 974); **prijemnica** *adm.* pismena potvrda o prijemu čega (str. 1038); **priznanica** *adm.* pismena potvrda o izvršenju čega (plaćanju, preuzimanju čega i sl.); potvrda (str. 1055); **putovnica** *adm. neol.*, v. pasoš (1) (str. 1096); **umrlica** *adm.* zvanični dokument o čijoj smrti; smrtovnica (str. 1382); **upisnica**

⁶ U daljem tekstu ovaj rječnik označavamo Rječnik (2007).

⁷ U Rječniku (2010, IX, XIII–XVI) sve su upotrebne etikete “koje korisnike obavještavaju o upotrebi i funkciji riječi u jeziku” objašnjene u popisu skraćenica jednom ili dvjema riječima i ne donose nikakvu ocjenu o njenom normativnom statusu u standardnom jeziku (taj je postupak posebno opisan); Rječnik (2007, Skraćenice) također ima jednak opis skraćenica među kojima su i upotrebne etikete; u Rječniku (2010–2024, str. 26–36) neke etikete jednako su opisane kao u prethodnim rječnicima, a neke kao npr. *medij.* ili *netip.* ističu nepripadnost standardnoj leksici, no kako smo naznačili, uz *adm.* nema takve procjene.

⁸ A sufiks *-ica* jedan je od najplodnijih imeničkih sufiksa (Babić, 2002, str. 166).

adm. dokument o upisu koga ili čega (str. 1386); **uplatnica** *adm.* obrazac koji se ispunjava a služi za uplatu (str. 1387); **uputnica** *adm.* 1. poštanski formular i sl. kojim se poštom, telegrafom ili drukčije upućuje kome novac i sl.; doznaka 2. pismeni dokument kojim se ko gdje upućuje (str. 1390); **zaključnica** *adm.* dokument kojim se potvrđuje zaključenje posla između prodavca i kupca robe (ob. sadrži podatke o rokovima dostave robe, tehničkim detaljima i sl.) (str. 1481); **izvod** *adm.* dokument u kojem se navode podaci iz osnovnog dokumenta ili iz neke evidencije (str. 449); **otpravak** *adm.* akt ili dokument koji se dostavlja zainteresiranim stranama u nekom postupku; sadrži odgovor i rješenje na neko traženje ili uputu za daljnji postupak (str. 857); **podnesak** *adm.* pismeno obraćanje nekog fizičkog lica kakvoj vlasti, službi; predstavka (str. 924); **raspis** *adm.* 1. službeni dokument sačinjen u više primjeraka koji upravna vlast upućuje svim organima; okružnica, cirkular 2. svi propisi koji su predviđeni za učešće u nekoj akciji, javni poziv; objava, proglas (str. 1110); **dosje** *adm.* skup, zbirka spisa koji se odnose na jednu osobu ili jedan predmet (str. 219); **upisnik** *adm.* knjiga u koju se upisuje ime s traženim podacima za određenu svrhu; registar (str. 1386); **matrikula** *adm.* 1. knjiga u koju se unose imena tek rođenih, studenata fakulteta i sl.; matična knjiga, matica 2. lična iskaznica pomoraca (str. 635)

Šest je imenica koje imaju dva ili više značenja, a koja se ne mogu svrstati u jednu grupu.

departman *adm.* 1. administrativno-teritorijalno područje u nekim zemljama 2. odsjek ili pododsjek viših administrativnih ustanova u nekim zemljama (str. 171); **katastar** *adm.* 1. sređeni službeni popis zemljišta 2. *meton.* mjesto (ustanova, dio ustanove, zgrada, prostorija) gdje se taj popis nalazi (str. 494); **knjigovodstvo** *adm.* 1. sistematsko praćenje i bilježenje svih činjenica i podataka važnih za poslovanje kakva preduzeća, ustanove i sl. 2. *meton.* a. oni koji vode takve poslove b. dio preduzeća ili ustanove gdje se takvi poslovi vode (str. 512); **nadležnost** *adm.* 1. pravo odlučivanja o čemu; mjerodavnost, kompetentnost 2. poslovi u djelokrugu nekog upravnog ili sudskog organa (str. 693); **računovodstvo** *adm.* 1. vođenje računskih knjiga nekog preduzeća, ustanove, organizacije i sl.; knjigovodstvo 2. *meton.* a. oni koji vode takve poslove b. dio preduzeća, ustanove ili organizacije gdje se vode takvi poslovi (str. 1099); **tarifa** *adm.* 1. popis zvanično utvrđenih

cijena, cjenovnik usluga (na željeznici, pošti i dr.) 2. a. popis poslova i njihova novčana vrijednost (u preduzeću) b. skala poreza ili carinskih taksi koja se odnosi na robu za uvoz ili izvoz c. porez ili carina nametnuti na taj način (str. 1318)

Slijede imenice, njih 5, koje označavaju kakvog službenika ili osobu koja se bavi onim što je u imeničkoj osnovi.

ataše *pol. adm.* službenik u diplomatskom predstavništvu koji je zadužen za vođenje poslova u nekoj oblasti (str. 33); **gruntovničar** *adm.* službenik u gruntovnici koji vodi zemljišne knjige, voditelj zemljišnih knjiga (str. 343); **držalac (držatelj)** *adm.* onaj koji drži, ima, posjeduje šta što ima poseban status, trenutni posjednik, imalac (str. 235); **nalogodavac** *adm.* onaj koji daje nalog da se obavi neka radnja; naredbodavac (str. 707); **nalogoprimac** *adm.* onaj koji prima nalog da obavi neku radnju (str. 707)

Preostale 4 imenice imaju različita značenja.

kanton *pol. adm.* administrativno-teritorijalna jedinica u nekim državama (str. 487); **supotpis** *adm.* drugi potpis (ob. nižeg reda) uz već postojeći (ob. glavni) na kakvom dokumentu (str. 1268); **taksa** *adm.* dažbina koja se prema propisima plaća prilikom obavljanja kakvog administrativnog posla; pristojba (str. 1314); **uknjižba** *adm.* upisivanje imovinskih prava i tereta u zemljišne knjige; uknjiženje (str. 1375)

Uz 4 glagola nalazi se etiketa *adm.*

dokinuti *adm.* službeno ukinuti postojanje čega, staviti van snage, proglasiti nevažećim; ukinuti (str. 208); **raspisati** *adm.* pismenim pozivom objaviti (str. 1110); **supotpisati** *adm.* staviti svoj potpis na kakav dokument pored čijeg potpisa (str. 1268); **zaprimiti** *adm.* službeno preuzeti, primiti (dopise, akte i sl.) i onda to zavesti u knjige (str. 1499)

Svega su 2 pridjeva označena kao jedinice karakteristične u administrativnoj upotrebi, od kojih je jedan obično u imeničkoj službi.

imenovani *adm.* ranije spomenuta osoba (ob. u imeničkoj službi) (str. 384); **nadležan** *adm.* koji po svome zvanju, položaju, stručnosti i sl. ima pravo odlučivanja o čemu; mjerodavan, kompetentan (str. 693)

Od ovdje izdvojenih leksičkih jedinica njih četiri imaju po dvije upotrebnе etikete, *domovnica* i *putovnica adm. neol.*, *ataše* i *kanton pol. adm.* Kako su *domovnica* i *putovnica* označene i kao neologizmi, valja ih izdvojiti kao “nova riječ koja se počinje upotrebljavati u nekom jeziku” (Halilović – Palić – Šehović, 2010, str. 748), s tim da *putovnica* ima u opisu značenja normativnu uputu *v. pasoš*, uz koji nema sinonim *putovnica* (str. 881), što u konačnici znači da *putovnica* nije prihvaćena u standardnom bosanskom jeziku, pa tako ni u administrativnom stilu ovog standarda. Dakle, *domovnica* je administrativizam, a nova je riječ koja se počela upotrebljavati u bosanskom jeziku. No, *pasoš* pak nema nikakvu upotrebnu etiketu te nije ni označen kao administrativizam, s čim se ne bismo mogli složiti (o ovome će biti još riječi nešto kasnije).

3.2. Leksičke jedinice koje imaju pored kakvih drugih i jedno ili više značenja administrativno (ili i s etiketom *prav.*, *neol.*, *hist.*, *pol.*, *žarg.*, *služb.*)

Od 55 leksičkih jedinica iz ove grupe, i ovdje prednjače imenice, njih 43. Opet su najbrojnije one koje označavaju kakav dokument, ispravu, akt, među kojima je 6 sa završetkom *-ica*, a ubrajamo u istu grupu i one sa značenjem knjige ili dijela knjige. Ukupno ih je 17.

deklaracija *adm.* službena prijava robe za carinjenje (str. 166); **legitimacija** *adm.* isprava kojom se dokazuje lični identitet; lična karta, osobna iskaznica (str. 588); **povratnica** *adm.* potvrda kojom se pošiljalac obavještava o tome da je njegova pošiljka isporučena primaocu (str. 989); **prijavnica** *adm.* obrazac kojim se ko ili šta prijavljuje; prijava (str. 1037); **uvoznica** *adm.* dokument o uvozu kakve robe (str. 1409); **smrtovnica** *adm.* pismena potvrda o smrti (str. 1222); **cirkular** *adm.* umnoženo službeno pismo upućeno većem broju ljudi; okružnica, raspis (str. 113); **dopis** *adm.* službena pismena obavijest (str. 215); **molba** *adm. prav.* pismena predstava s takvom željom ili zahtjevom (str. 667); **odluka** *adm.* rješenje koje donosi neki upravni ili sudski organ; presuda (str. 800); **razrješenje** *adm.* službeni akt, rješenje o prestanku dužnosti koju je ko obavljao ili o prestanku radnog odnosa (str. 1130); **rješenje** *adm. prav.* pismeno donesena odluka o čemu (ob. o kakvu sporu, molbi i sl.)

(str. 1153); **spis** *prav. adm.* službeni dokument ili skup dokumenata koji se odnose na neki predmet (str. 1231); **uvjerenje** *adm.* dokument koji potvrđuje neku činjenicu ili pravo na šta; potvrda (str. 1408); **knjiga** a. *adm. prav.* posebna službena bilježnica u koju se upisuju i pohranjuju različite važne činjenice b. posebno otvoren dnevnik u koji se upisuju dojmovi, mišljenja i dr. (str. 511); **matica** *adm.* glavna službena knjiga u koju se sistematski upisuju određeni podaci (o rođenim, vjenčanim ili umrlim); registar, matična knjiga (str. 634-635); **ulaz** *adm.* stranica knjige ili rubrika u koju se unosi podatak o prijemu (novca, robe, predmeta i sl.) (str. 1377)

Šest je imenica koje označavaju kakva službenika ili osobu.

dekan *adm.* osoba na čelu administrativnog vodstva i predsjednik najvišeg stručnog tijela fakulteta (str. 166); **djelatnik** *adm. neol.* osoba u radnom odnosu; zaposlenik, uposlenik, radnik, službenik (str. 195); **djelovođa** *hist. adm.* službenik u administraciji (str. 196); **načelnik** *adm.* onaj koji je na čelu neke službe ili odjela u većoj instituciji (str. 689); **rektor** *adm.* univerzitetski profesor koji se nalazi na čelu nekog univerziteta (str. 1141); **stranka** *adm.* osoba koja se obraća kakvoj ustanovi, organizaciji, instituciji itd. (str. 1255)

Tri imenice označavaju kakav odjel, ured.

arhiva *adm.* odjel u kakvoj organizaciji, ustanovi, preduzeću koji se bavi spisima i dokumentima koji trebaju biti sačuvani (str. 28); **ekspozitura** *adm.* podružnica, ispostava, odjeljak, filijala (str. 264); **grunтовница** *adm.* ured u kojem se vode zemljišne knjige; katastar (str. 343)

Četiri su imenice sa značenjem teritorija i kakvih upravnih jedinica.

komuna *adm.* općina (str. 525); **pokrajina** *pol. adm.* velika teritorijalna jedinica koja ob. ima veći stepen autonomije (str. 940); **provincija** *pol. adm.* upravno područje u nekim državama; pokrajina (str. 1083); **teritorij** (**teritorija** ž.) *adm. pol.* zemlja obuhvaćena postavljenim granicama neke upravne jedinice (države, grada i sl.) (str. 1326)

Dvanaest imenica ima različita značenja.

direkcija *adm.* uprava kojoj se na čelu nalazi direktor, glavna uprava (str. 188); **dokinuće** *adm.* službeni čin kojim se ukida postojanje čega ili se šta stavlja van snage; ukidanje, ukinuće (str. 208); **faks** *adm.* žarg. sredstvo za

slanje pismenih poruka; telefaks (str. 280); **ispitivanje** *adm.* dio istražnog postupka koji se zasniva na postavljanju pitanja i traženju odgovora (str. 409); **izdvajanje** *adm.* davanje novca u posebne svrhe (str. 431); **naslov** *adm.* ime i mjesto a. preduzeća, ustanove itd. b. stanovanja ili rada pojedinca; navode se u zaglavlju teksta; adresa (str. 723); **ovlast** *adm.* odgovornost nekog tijela ili institucije za obavljanje određenih poslova; kompetencija (str. 862); **parcela** *adm.* katastarska čestica (str. 877); **ukor** *adm.* najniža disciplinska kazna (u školi, službi itd.) (str. 1375); **saznanje** *adm.* obavijest, informacija (str. 1180); **šalter** *adm.* otvor (ranije u obliku prozora) za kojim službenici administracije, banaka i sl. sjede i rade sa strankama (str. 1285); **trebovanje** *adm.* ono što je potrebno za normalno odvijanje radnog procesa (administrativni materijal, higijenski pribor itd.) (str. 1344)

Jedna imenica ima dva značenja s etiketama *adm.* i *prav.*

predmet *prav. adm.* a. postupak koji se vodi na sudu ili pred nekim upravnim organom b. službeni spis; akt (str. 1003)

Sedam je glagola koji imaju i značenje administrativno.

doznačiti *adm.* naložiti posredniku (banci, pošti) da kome isplati novac (ili dade kakvu drugu vrijednost), odrediti za isplatu (str. 225); **mirovati** a. *adm.* ne iskorištavati privremeno svoja prava b. *prav.* ostajati bez promjene, u ranijem stanju (str. 655–656); **otpraviti** *adm.* napisati i poslati otpравak (str. 857); **podići** (**podignuti**) *adm.* pokrenuti postupak (str. 921); **ubirati** *adm.* naplaćivati (porez, takse i sl.) (str. 1361); **uvesti** *adm.* unijeti u knjige, dokumente; zapisati, zvesti (str. 1407); **voditi se** *adm.* biti upisan, zaveden u službene knjige (str. 1447)

Pet je pridjeva u ovoj skupini.

inkriminiran (**inkriminisan**) *adm. služb.* o kojem je riječ (ob. tuženi u sudskom postupku ili u policijskoj istrazi) (str. 391); **nadređen** (*odr.*) *adm.* koji je viši po položaju; pretpostavljen (str. 695); **nezaveden** *adm.* koji nije zaveden u službenu knjigu kao zvanični podatak (str. 766); **odnosni** *adm.* koji se odnosi na koga ili šta; dotični (str. 803); **rečeni** *adm.* taj o kome je riječ; dotični, spomenuti (str. 1136)

Osim jedinica koje imaju samo etiketu *adm.*, javljaju se jedinice i s drugim etiketama, npr. *hist. adm. djelovođa*, *pol. adm. pokrajina*, *provincija*, *teritorij (teritorija)*, *adm. služb. inkriminiran (inkriminisan)*, ali i *adm. neol. djelatnik* i *adm. žarg. faks*.

3.3. Ustaljeni i vezani spojevi riječi

Sedamnaest vezanih spojeva riječi označeno je etiketom *adm.*, s tim da je trima ovakvim spojevima pripisana i druga etiketa (*prav.*, *hist.*, *pol.*). Jedan spoj određen je kao prijedlog, a uveden je uz jedinicu *veza (u vezi s/a/)*. Među kolokacijama obilježenih etiketom *adm.* najviše je imeničkih, njih 11, i to ustaljenih struktura *pridjev + imenica* (6), te struktura po modelu *imenica + imenica* (2), te spoj *s punom odgovornošću*; glagolskih je kolokacijskih struktura četiri, a to su veze s tzv. laganim glagolima⁹; jedna je veza priloška (*prilog + prilog*) i jedan je spoj označen kao prijedlog.

javni bilježnik¹⁰ *prav. adm.* osoba ovlaštena za obavljanje nekih administrativno-pravnih poslova (npr. za ovjeru dokumenata i sl.) (str. 67); **deklarativni akt** *adm.* akt državnog organa čija je funkcija da zvanično utvrdi postojanje nekog prava ili odnosa koji je nastao prije donošenja akta (str. 166); **dnevni red** *adm.* popis predmeta, tačaka o kojima će se raspravljati na sjednici (str. 197); **lični dohodak** *hist. adm.* plaća (ob. na mjesečnoj osnovi) za rad pojedinca (str. 206); **lična karta** *adm.* iskaznica kojom se dokazuje vlastiti identitet; osobna karta/iskaznica (str. 592); **odvojeni život** *adm.* 1. duže razdoblje u kojem je jedan od supružnika izvan dotadašnjeg mjesta boravka bračnog para (zbog potreba službe ili terenskog rada u nekom

⁹ Glagolske kolokacije u administrativnom funkcionalnom stilu opisane su u Blagus Bartolec (2017), gdje su prihvaćena tri osnovna modela glagolskih višerječnih sveza: glagolsko-prijedložne sveze (glagoli s obaveznom prijedložnom dopunom koja otvara mjesto imenici ili imenskoj skupini, npr. doći do /koga, čega/, izići iz /čega/, ovisiti o /komu, čemu/, utjecati na /koga, što/ itd.), sveze s laganim glagolima (glagoli koji otvaraju mjesto imenici i s njom tvore čvrstu svezu s cjelovitim značenjem, a mogu se smatrati svi perifrazni, modalni i fazni glagoli koji u ostvarivanju zahtijevaju imensku dopunu, npr. *dati izjavu*, *izraziti zahvalnost*, *podnijeti ostavku*, *trebati pomoć* itd.), glagolsko-imenski frazem (npr. *mlatiti praznu slamu*, *dati petama vjetra* itd.) (2017, str. 288).

¹⁰ Spoj *javni bilježnik* dva puta je uvršten, prvi put uz *bilježnik*, čiji smo opis i pokazali u primjerima, drugi put uz *javan* (**javni bilježnik** *adm.* osoba ovlaštena za sastavljanje javnih dokumenata /ugovora i sl./, ovjeru potpisa i prijepisa i dr.; notar /str. 460/).

drugom mjestu) 2. *meton.* novčani iznos koji se na ime toga isplaćuje kao dodatak plaći (str. 810); **smrtni list** *adm.* izvod iz matične knjige umrlih (str. 1222); **lista prioriteta** *pol. adm.* popis onoga što najprije treba obaviti (str. 598); **vršilac dužnosti**¹¹ *adm.* onaj koji obavlja poslove koje traži kakav položaj, ali nema odgovarajuće zvanje, ili zamjenjuje odsutnog na takvom položaju (str. 1458); **s punom odgovornošću** *adm.* fraza kojom se prihvata odgovornost za šta (str. 797)

staviti na dispoziciju *adm.* razriješiti službenika ranije dužnosti i odrediti mu novu (str. 191); **stupiti na snagu** *adm.* početi važiti, vrijedjeti, primjenjivati se (str. 1261); **poduzeti adekvatne mjere** *adm.* učiniti ono što je potpuno primjereno postojećoj situaciji kako bi se ona uspješno razriješila (str. 3); **lišiti slobode** *adm.* uhapsiti (str. 598)

strogo povjerljivo *adm.* u najvećem povjerenju, u najvećoj tajnosti (str. 1258)

u vezi s(a) prij. (s I) *adm.* izriče uzročno-posljedičnu povezanost; glede, u pogledu, u odnosu na, s obzirom na, što se tiče (str. 1430)

Dakle, jedini prijedlog ili prijedloška veza s ovom etiketom u Rječniku (2010) jeste *u vezi s(a)*.

3.4. O administrativizmima u Rječniku (2010), te u Rječniku (2010–2024) i Rječniku (2007)

Nakon prikaza ovih grupa primjera administrativizama iz Rječnika (2010), ukazat ćemo na nekoliko bitnih zapažanja vezanih za pristup ovim leksičkim jedinicama i njihovim označavanjem.

3.4.1. Prvo se tiče sinonimnih parova s ravnopravnim članovima od kojih je jedan etiketiran *adm.*,¹² a drugi ne, s tim da su svi izdvojeni sinonimi

¹¹ S obzirom na to da su *vršilac* i *vršitelj* tvorbeni dubleti s jednakim statusom, ovaj spoj podrazumijeva i *vršitelj dužnosti*.

¹² Uz njih se neće ponovo navoditi podaci o broju stranice iz Rječnika (2010), jer su već navedeni u prethodnim dijelovima rada.

značenjski podudarni i potpuni su ekvivalenti.¹³ Tako npr. uz *adm. taksa* stoji sinonim *pristojba*, a odrednička riječ *pristojba* nema nikakve etikete (str. 1050); *adm. nadležan*, ali *mjerodavan* nema etiketu (str. 660); *adm. prijavnica*, ali je *prijava* bez etikete (str. 1036–1037); *adm. posudbenica*, ali *revers* je nema (str. 1146); *adm. djelatnik*, ali niti jedan od navedenih sinonima *zaposlenik*, *uposlenik*, *radnik*, *službenik*, kada su samostalne odrednice, nema etiketu *adm.* (str. 1497, 1388, 1101, 1215); *adm. ekspozitura*, no *podružnica*, *ispostava*, *odjeljak*, *filijala* bez nje su (str. 926, 412, 799¹⁴, 288); *adm. komuna*, ali *općina* nema etiketu (str. 828); *adm. nadređen* (odr.), ali *pretpostavljeni* nema etiketu (str. 1026); *adm. odnosni*, ali *dotični* opet nema (str. 222); *adm. rečeni*, no *dotični* nema, a *spomenuti* nije ni uvršteno kao samostalna odrednica već samo kao prid. trp. glagola *spomenuti*, koji nema upotrebnju etiketu (str. 1233). S druge strane, u Rječniku (2010) nalaze se i parovi čija su oba člana etiketirana: *adm. okružnica* i *adm. cirkular*, *adm. katastar* i *adm. gruntovnica*, *adm. provincija* i *adm. pokrajina*, što znači da se samo označeni članovi sinonimnih parova smatraju administrativizmima, a oni bez etikete općeupotrebnom leksikom. No, mnogi se ne bi složili s tim, uzimajući u obzir navedene primjere: *mjerodavan* je jednako specifično za administrativni stil bosanskoga jezika koliko i *nadležan*; *zaposlenik*, *uposlenik*, *službenik* je jednako značajka administrativnog stila bosanskoga koliko i *djelatnik*; tako bi *imenovani* ili *rečeni* bio administrativizam, a *spomenuti* ne i sl. Dalje, sama imenica *službenik* nije izdvojena kao administrativizam premda nije rijetko da se imenica u značenju kakve osobe koja obavlja neku dužnost opisuje kao *službenik* u... Zato ćemo uporediti i stanje u drugim rječnicima za neke od izdvojenih primjera.

¹³ Naravno, ovdje je riječ samo o određenim značenjima.

¹⁴ Uz *odjeljak* čak nije uneseno značenje adekvatno sinonimu *ekspozitura*.

Tabela 1. *Uporedba određenih jedinica u rječnicima bosanskog jezika*¹⁵

	<i>Rječnik bosanskoga jezika (2010)</i>	<i>Rječnik bosanskog jezika (2010–2024)</i>	<i>Rječnik bosanskog jezika (2007)</i>
nadležan	<i>adm.</i>	<i>adm.</i>	(nema)
mjerodavan	(nema)	<i>pravn.</i>	(nema)
djelatnik	<i>adm. neol.</i>	(nema)	(nema)
nadređeni	<i>adm.</i>	(nema)	(nema) ¹⁶
odnosni	<i>adm.</i>	(nema)	–
dotični	(nema)	<i>adm. iron.</i>	(nema)
imenovani	<i>adm.</i>	<i>adm.</i>	–

Prikaz jezičkih jedinica s etiketama ili bez njih jasno ukazuje na različit pristup ovim pojavama, s tim da posebno ističemo da Rječnik (2007) nema ovdje nijednu dodijeljenu etiketu *adm.*, a ni kakvu drugu. Višeto-mni Rječnik (2010–2024), nažalost, nije završen, pa se ne mogu uporediti sve pojave koje bi nam dale potpuniju sliku o pristupu ovom fenomenu te ćemo moći uporediti samo određene jedinice s pristupom u drugim rječnicima. Nakon ovoga može se nagovijestiti da su ipak u Rječniku (2010) predstavljeni samo administrativizmi u užem smislu – *nadležan* umjesto *mjerodavan*; *djelatnik* umjesto *zaposlenik*, *uposlenik*, *radnik*, *službenik*; *nadređeni* umjesto *pretpostavljeni*; *odnosni* umjesto *dotični*; *rečeni* umjesto *dotični*; *imenovani* umjesto *spomenuti*; *taksa* umjesto *pristojba*; *posudbenica* umjesto *revers*; *ekspozitura* umjesto *podružnica*, *ispostava*, *odjeljak*, *filijala*; ali administrativizmi su i *okružnica* i *cirkular*, i *katastar* i *gruntovnica*, i *provincija* i *pokrajina*. No, sagledat ćemo i ostala pitanja.

¹⁵ U svim tabelama u ovom radu izostanak upotrebne etikete uz određenu jedinicu predstavljeno je oznakom (*nema*), a izostanak jedinice kao odrednice oznakom –.

¹⁶ Nije uvršteno kao samostalna jedinica nego kao prid. trp. glagola *nadrediti*.

3.4.2. Drugo jeste dilema izazvana nedosljednošću u označavanju etiketom *adm.* jedinica iz istoga ili sličnoga značenjskog polja. Tako uz izdvojene imenice sa završetkom *-ica* i značenjem kakvoga dokumenta, isprave, obrasca,¹⁷ kako smo i vidjeli u obje grupe primjera leksičkih jedinica, stoji etiketa *adm.* No, u Rječniku (2010) postoji i čitav niz drugih imenica s istim sufiksom i značenjem kakve isprave ili obrasca uz koje nije upisana etiketa, a koje zaslužuju istu upotrebnu etiketu, te donosimo nekoliko takvih.

dostavnica pismena potvrda o dostavi (str. 220); **dopisnica** poštanska karta bez slike koja se koristi za dopisivanje, dopisna karta (str. 215); **doznačnica** isprava kojom se šta doznačava (str. 225); **ispisnica** potvrda o ispisu koju daje organizacija, stranka, klub, udruženje i sl. svom bivšem članu (str. 409); **ispričnica** pismena isprika kojom se opravdava izostanak iz škole; opravdanje (str. 414); **istupnica** potvrda o istupanju iz članstva; ispisnica (str. 421); **izvoznica** isprava kojom se potvrđuje dozvola izvoženja (str. 450); **narudžbenica** obrazac kojim se šta naručuje; porudžbenica (721); **pristupnica** formular koji se popunjava prilikom pristupanja kakvom društvu, udruženju, organizaciji i sl. (str. 1051); **propusnica** isprava, dokument kojim se ko ili šta propušta, pušta da prođe, uđe (str. 1073)

Kako smatramo da među ovim imenicama ne bi trebalo biti razlike u pogledu dodjeljivanja upotrebne etikete, uporedit ćemo nekoliko ovih imenica na *-ica* i u drugim rječnicima.

¹⁷ Babić za imenice tvorene sufiksom *-ica* sa značenjem isprave, obrasca navodi sljedeće: *dopisnica, dostavnica, doznačnica, ispisnica, iskaznica, ispričnica, izvoznica, obavjesnica, obrtnica, obveznica, okružnica, optužnica, otpremnica, otpusnica, pohvalnica, popisnica, popratnica, posjetnica, pozivnica, požurnica, prijavnica, pristupnica, propusnica, putnica, razrješnica, ulaznica, upisnica, uplatnica, uputnica, zadužnica, zahtjevnica, vrijednosnica, narudžbenica, tiskanica...* (Babić, 2002, str. 184).

Tabela 2. Uporedba određenih jedinica u rječnicima bosanskog jezika

	<i>Rječnik bosanskoga jezika (2010)</i>	<i>Rječnik bosanskog jezika (2010–2024)</i>	<i>Rječnik bosanskog jezika (2007)</i>
domovnica	<i>adm. neol.</i>	<i>povj. adm. netip.</i>	–
pasoš	(nema)	<i>adm. služb.</i>	(nema)
legitimacija	<i>adm.</i>	<i>adm.</i>	(nema)
dostavnica	(nema)	<i>adm. trg.</i>	(nema)
ispisnica	(nema)	<i>adm.</i>	(nema)
ispričnica	(nema)	<i>ekspr. povj. škol. netip.</i>	(nema)
doznačnica	(nema)	<i>adm. rij.</i>	–
narudžbenica	(nema)	<i>trg. ekon. adm.</i>	(nema) ¹⁸

Kao i prethodna uporedba, i ova daje sliku različitoga kriterija prilikom dodjeljivanja etiketa ovim imenicama. Valja naglasiti da u Rječniku (2007) opet nema zabilježenih upotrebnih etiketa, te da su ove imenice dosljednije označene etiketom *adm.* u Rječniku (2010–2024) negoli u Rječniku (2010). U ovom pak slučaju ne bismo se složili s odabirom leksema u Rječniku (2010) kojima je dodijeljena etiketa *adm.* naprema onih kojima nije, odnosno nismo saglasni da su imenice kao npr. *otpremnica*, *otpusnica*, *popratnica*, *posudbenica*, *prijemnica*, *priznanica*, *uplatnica*, *uputnica*, *legitimacija*, *prijavnica*, *uvoznica*, *smrtovnica* itd. administrativizmi – bilo u užem bilo u širem značenju, a da imenice *dostavnica*, *dopisnica*, *doznačnica*, *ispisnica*, *istupnica*, *izvoznica*, *narudžbenica*, *pristupnica*, *propusnica* itd. nisu. Jednak je tvorbeni model, značenje se svodi na jednak obrazac (a + -ica → stvar / isprava, obrazac/ Babić, 2002, str. 184), a i upotreba je jednako određena na administraciju i takve poslove. Istaknut ćemo samo jedan primjer koji nas ne može uvjeriti da obje imenice ne zaslužuju isti status (kakav god bio): *uvoznica* ima etiketu *adm.*, no *izvoznica* nema. Isti je slučaj i s drugim primjerima iz drugih skupina, npr. *molba* i *rješenje* imaju etikete *adm.*

¹⁸ Administrativni obrazac kojim se naručuje (Čedić i dr., 2007, str. 422).

prav., *žalba* samo *prav.*, *zahtjev* nikakvu (str. 1536, 1476); *dopis* ima etiketu *adm.*, *spis* dvije etikete *prav. adm.*, a *izvještaj*, *isprava*, *dokument* nemaju nikakvu (str. 448, 412, 210). Dalje, u grupi primjera koje označavaju kakvu osobu, nalaze se imenice *dekan* i *rektor* s etiketom *adm.*, a nemaju je npr. ni *prodekan* ni *prorektor*, ali ni *sekretar*¹⁹ ni *direktor* (str. 1060, 1074, 1183, 188), potom *adm. načelnik*, a bez etikete su npr. *predsjednik*, *namještenik*, *pripravnik*, *nadzornik* (str. 1004, 710, 1047, 696), kao i *pol. adm. ataše*, a nema nikakvu etiketu *ambasador* (str. 16). Potom imenice sa značenjem kakve upravne i administrativne jedinice kao *pokrajina*, *provincija*, *kanton*, *komuna* obilježene su etiketama *pol. adm.*, dok su *distrikt*, *okrug*, *općina* bez ikakvog obilježja (str. 192, 820, 828). Neke imenice kao *arhiva*, *gruntovnica*, *knjigovodstvo*, *računovodstvo*, koje označavaju odjel, ured, dio preduzeća ili ustanove, imaju etiketu *adm.*, neke kao npr. *blagajna*, *sekretarijat*, *pisarnica* nemaju (str. 72, 1184, 900) (usto da dodamo: iako su *knjigovodstvo* i *računovodstvo* označeni *adm.*, imenice *knjigovođa* i *računovođa* nisu /str. 512, 1099/). Izdvojit ćemo još tri imenice, odnosno njihova značenja označena kao *adm.* i značenja koja nisu: *adm. katastar* ima dva značenja i oba su označena jednako, pa je *adm.* 1. sređeni službeni popis zemljišta 2. *meton.* mjesto (ustanova, dio ustanove, zgrada, prostorija) gdje se taj popis nalazi; *prijavnica* također ima dva značenja, ali je samo jedno označeno kao *adm.*, pa je 1. *adm.* obrazac kojim se ko ili šta prijavljuje; prijava, ali 2. prostorija gdje se prijavljuje posjeta kakvoj ustanovi; i na kraju, *gruntovnica* je 1. zemljišna knjiga u koju se unose podaci o nekretninama, vlasničkim odnosima i teretima nad njima, ali je 2. *adm.* ured u kojem se vode zemljišne knjige; katastar. Imenica *katastar* iz prve je skupine primjera za koje smo naznačili da su sva njihova značenja obilježena kao *adm.* – pa je to i popis i prostorija gdje se on nalazi; imenica *prijavnica* je iz druge skupine primjera gdje je samo jedno značenje tako obilježeno – pa je *adm.* obrazac, ali prostorija nije; i imenica *gruntovnica* je iz druge skupine – pa je *adm.* ured, ali knjiga nije. Dalje, ako su *supotpis* i *supotpisati* označeni kao *adm.*, i *potpis* i *potpisati* trebali bi imati istu oznaku, a nemaju je (str. 982). Neusklađenost

¹⁹ Ni ustaljeni spoj riječi *generalni sekretar* nema nikakvu etiketu.

i neujednačenost obilježavanja sličnih, srodnih značenja koja bi trebala biti jednako tretirana – s etiketom ili bez nje – problem je koji je evidentan. Prema tome, pristup ovakvim jedinicama nije ujednačen niti su jedinice jednoobrazno označene – bez obzira na to da li ovakve jedinice smatrali administrativizmima u užem ili širem smislu, valja ih obilježiti jednako.

I u ovom ćemo slučaju uporediti stanje u drugim rječnicima.

Tabela 3. *Uporedba određenih jedinica u rječnicima bosanskog jezika*

	<i>Rječnik bosanskoga jezika (2010)</i>	<i>Rječnik bosanskog jezika (2010–2024)</i>	<i>Rječnik bosanskog jezika (2007)</i>
dopis	<i>adm.</i>	<i>adm.</i>	(nema)
izvještaj	(nema)	<i>adm. pol.</i>	(nema)
načelnik	<i>adm.</i>	<i>adm.</i>	(nema)
direktor	(nema)	(nema)	(nema)
ataše	<i>pol. adm.</i>	<i>dipl.</i>	(nema)
ambasador	(nema)	(nema)	(nema)
kanton	<i>adm.</i>	<i>pol. adm.</i>	(nema)
općina	(nema)	<i>adm.</i>	(nema)
knjigovodstvo	<i>adm.</i>	(nema)	(nema)
blagajna	(nema)	(nema)	(nema)

Uporedba ni ovdje nije pokazala ujednačeniji pristup rječnika kada je riječ o proglašavanju ovih jedinica administrativizmima.

3.4.3. I na kraju, izdvajamo neke jedinice i njihova značenja tipične za upotrebu u administraciji, obilježene kakvim drugim etiketama ili slučajevima kada nemaju nikakvu etiketu uza se. U Rječniku (2010) s etiketom *služb.* navodi se npr. **očevid služb.** utvrđivanje činjenica i okolnosti koje vrše pravosudni ili upravni organi na mjestu izvršenja krivičnog ili prekršajnog

djela; uviđaj²⁰ (str. 793), te ustaljeni izrazi riječi: **informativni razgovor služb.** razgovor kojim se nastoje prikupiti informacije od osobe koja ih vjerovatno ili sigurno posjeduje (ob. se provodi za potrebe policijske istrage) (str. 389), **na licu mjesta služb.** na mjestu događaja (str. 592), a uz pridjev **inkriminiran (inkriminisan)** stoje obje etikete, i *služb.* i *adm.* (*adm. služb.* o kojem je riječ /ob. tuženi u sudskom postupku ili u policijskoj istrazi/) (str. 391). Na osnovu prikazanoga, etiketa *služb.* dodjeljuje se jedinica-ma čestim u policijskoj komunikaciji. No, u literaturi je za neke od njih utvrđeno da su administrativizmi, pa je ustaljeni spoj *na licu mjesta* frazeologizirani administrativizam veoma dobro potvrđen različitim vrstama administrativnih tekstova, a čest je u policijskim izvješćima i novinskim prikazima događaja ili događanja (Hudeček, 2020, str. 68). Ovome u prilog ide i već navedeni administrativizam iz Rječnika (2010) **ispitivanje** (*adm.* dio istražnog postupka koji se zasniva na postavljanju pitanja i traženju odgovora), koji se koristi u policijskoj službi, no označen je kao administrativizam. S druge strane, **saslušanje** ima značenje s etiketom *prav.* i sinonim *ispitivanje* (*prav.* postupak prikupljanja informacija u istražnom ili sl. postupku postavljanjem pitanja i traženjem odgovora; ispitivanje) (str. 1176). Iako su već nabrojane neke jedinice specifične za upotrebu u administraciji, a koje nemaju nikakvu etiketu, nabrojat ćemo još njih nekoliko zbog kojih vrijedi preispitati kriterij o dodjeli etikete *adm.* ili bar zbog nekih od njih. Tako nemaju etiketu *adm.* ni imenice odnosno pojedina njihova značenja:²¹ *akt* (/mn. akti/ a. čin, djelo, postupak b. službeni spis, dokument) (str. 11), *činovnik* (1. zaposlenik koji obavlja administrativne poslove 2. službenik) (str. 139), *dokumentacija* (1. skup dokumenata 2. dokazivanje, potkrepljivanje, podupiranje dokumentima; dokumentiranje) (str. 210), *lice* (*meton.* osoba: *sumnjiva ~a*) (str. 592), *ovjera* (službena potvrda istinitosti čega; verifikacija) (str. 861), *pisar* (niži administrativni službenik; bilježnik, čato) (str. 900), *pretres* (službeni pregled, pretraga; premetačina) (str. 1026), *promaknuće* (unapređenje u službi; promocija) (str. 1069),

²⁰ No, kada se navodi *uviđaj*, etiketa nije *služb.* nego *prav.* (str. 1407).

²¹ Dakle, donosimo opet samo značenja za koja smatramo da odgovaraju komunikaciji u administraciji.

referat (pismeni izvještaj službenoga karaktera) (str. 1138), *referent* (službenik čije je zaduženje da analizira neko područje jedne određene djelatnosti i da izvještava o tome) (str. 1138), *uprava* (1. grana državne djelatnosti; izvršna vlast koja upravlja nekim javnim poslovima; ima zadatak da provodi zakon i druge propise 2. *meton.* zgrada u kojoj je takva ustanova smještena 3. organ koji vodi poslove, koji upravlja 4. upravljanje, rukovođenje) itd. (str. 1388), ni glagoli odnosno pojedina njihova značenja: *imenovati* (postaviti/postavljati koga na dužnost, čast ili položaj: ~ *za konzula*) (str. 384), *podnijeti* (uputiti zahtjev kakvoj službi ili sl.: ~ *žalbu*, ~ *amandman*) (str. 924), *provesti* (izvršiti, ostvariti, izvesti, primijeniti: ~ *odredbe ugovora*) (str. 1083), *vršiti* (biti nosilac kakve radnje, posla, zadatka; obavljati, činiti, izvoditi, provoditi: ~ *dužnost*, ~ *pripreme*) (str. 1458), *zaključiti* (ugovoriti, utvrditi, sklopiti, uglaviti, pogoditi /mir, ugovor, sporazum, posao i sl./) (str. 1481), ni npr. pridjev *sukladan* (koji je u skladu s drugim, koji se slaže s čim: ~ *dni propisi*, *zakon* ~ *ustavu*) (str. 1265), ni prilog npr. *zaključno* (s krajnim rokom: ~ *do kraja jula*) (str. 1481), kao niti jedan drugi prijedlog ili prijedložna veza osim *u vezi s(a)*, pa ni *glede rij.* (str. 317), *posredstvom* (str. 971), *putem* (str. 1096), *sukladno* (str. 1265), *u skladu s(a)* (str. 1202), niti npr. izraz *biti dužan* (imati dužnost, obavezu prema kome ili čemu) (str. 243), *tekuća pitanja* (dodatne, sporedne teme koje su na dnevnom redu kakve sjednice ili sl.; razno) (str. 902).²² S druge strane, pojedine jedinice koje obilježavaju administrativni stil kao npr. prijedložki izrazi *na osnovu/osnovi* ili *na temelju* nisu uvršteni u Rječnik (2010), kao ni spojevi *službeno lice* ili *službena osoba*, *odgovorno lice* ili *odgovorna osoba*, *biti obavezan*, *biti u mogućnosti*, *imati pravo*, niti *u prilogu*, *s poštovanjem* te o njihovoj ocjeni ne možemo ni suditi. No, još jednom ćemo konsultirati i druge rječnike bosanskoga jezika.

²² Bez ikakve etikete su i spojevi *budući da* (vezn.) (str. 69), *u slučaju potrebe* (str. 983).

Tabela 4. Uporedba određenih jedinica u rječnicima bosanskog jezika

	<i>Rječnik bosanskoga jezika (2010)</i>	<i>Rječnik bosanskog jezika (2010–2024)</i>	<i>Rječnik bosanskog jezika (2007)</i>
akt	(nema)	<i>adm.</i>	(nema)
dokumentacija	(nema)	<i>adm. pravn. (*)</i> ²³	(nema)
lice	(nema)	<i>adm.</i> ²⁴	(nema)
ovjera	(nema)	<i>adm. služb.</i>	(nema)
podnijeti	(nema)	<i>adm. pravn.</i>	(nema)
glede	<i>rij.</i>	<i>netip.</i>	–
pravno lice	<i>prav.</i> ²⁵	<i>pravn. adm.</i>	–
fizičko lice	(nema) ²⁶	<i>pravn. adm.</i>	–

I nakon ove uporedbe može se vidjeti razlika u pristupima i ocjeni administrativizama među rječnicima, i ovdje mislimo na Rječnik (2010) i Rječnik (2010–2024) (Rječnik, 2007, dakle, nema niti jednu zabilježenu etiketu u posmatranim primjerima) – u Rječniku (2010–2024) više je izdvojenih leksema i sintagmatskih izraza prepoznatih kao specifičnosti administrativne komunikacije i stila negoli u Rječniku (2010). Dalje, još jednu neujednačenost zapažamo u Rječniku (2010) i kada je riječ o raspodjeli

²³ Dok su u Rječniku (2010) opisana dva značenja, u ovom rječniku *dokumentacija* ih ima četiri – dva jednaka kao u Rječniku (2010), a treće ima istaknutu etiketu: 1. skup dokumenata; dokumentarij 2. potkrepljivanje neke tvrdnje dokumentima, dokazivanje pisanim putem 3. *adm. pravn.* kompletiranja dokumenta potrebna za neki predmet, za neku dozvolu i sl. [*uredna ~a, kompletna ~a, kompletirana ~a; sakupiti ~u*] 4. skup pisanih materijala u kompjuteru ili štampana knjižica sa uputama za korišćenje opreme i programā (Jahić, 2010, str. 104).

²⁴ Ovaj rječnik u natuknici *lice* sadrži i sintagmatske izraze s etiketama *adm.*: **pravno ~e** *pravn. adm.* zakonom priznata, registrirana organizacija; **fizičko ~e** *pravn. adm.* pojedinac, građanin kao nosilac prava i obaveza [*pravna i fizička ~a*]; **dotično ~e** *adm. razg.* (+ *eufem.*) određena osoba na koju se nešto odnosi (Jahić, 2012, str. 221).

²⁵ **pravno lice** *prav.* organizacija, udruženje, institucija, ustanova i sl. kao nosilac prava i obaveza; pravna osoba (str. 997).

²⁶ **fizičko lice; fizička osoba** pojedinac kao nosilac prava i obaveza u pravnom smislu (*supr.* pravno lice, pravna osoba) (str. 290).

etikete *prav.* izrazima *pravno lice* i *fizičko lice*, koji, kako se vidi, u Rječniku (2010–2024) imaju etikete *pravn. adm.*: dok je *pravno lice* (*pravna osoba*) označeno etiketom *prav.*, *fizičko lice* (*fizička osoba*) nije, premda mu je naznačen antonim *pravno lice* – a antonimi trebaju jednaku etiketu. No, ovakav odnos spram administrativizama nije nedostatak samo jednog rječnika niti je prepoznat samo u rječnicima bosanskog jezika – i “u hrvatskim se jednojezičnim rječnicima administrativizmi, riječi ili izrazi tipični za administrativni stil, donose nesustavno i označuju oznakama *admin, prav. i/ili fin.*” ili se ne donose, a osobito oni koji se ne ostvaruju na leksičkoj razini (Hudeček, 2020, str. 57), a razlozi se traže u brzim promjenama ovoga dijela leksika: “Neusustavljeno lingvostilističko označivanje administrativizama odražava njihovu pripadnost onom dijelu leksika koji podliježe brzim promjenama, posebice unatrag petnaestak godina, te pokazuje kako rječnici hrvatskoga jezika u leksikografskome opisu komunikacijskoga sustava prate dinamiku jezične stvarnosti” (Tikvica, 2009, str. 11).²⁷ Stoga, pored svega iznesenog, ukazujemo na to da budući leksikografski priručnici u svojim lingvostiličkim kvalifikacijama (ili kakvi drugi priručnici) obrate pažnju i na kraći lik glagolskoga priloga – *počev*,²⁸ te na niz leksema i izraza čiji su puni izrazi jednako kao i njihove skraćenice neizostavan dio administrativne komunikacije (jer se ona uglavnom odvija u pisanom obliku): n. r. *na ruke*; m. s. *među spise*; N. B. *nota bene, pazi dobro, napomena*; N. N. *neimenovani*; M. P. *mjesto pečata*; v. r. *vlastitom rukom, vlastoručno*²⁹ itd.

²⁷ Autorica je ovo zaključila uporedivši tri administrativizma *djelatnik, nadnevak* i *privitak* i njihove lingvostilističke kvalifikacije u trima rječnicima hrvatskoga jezika različitih autora i godina izdanja. Dalje, tvrdi autorica: “U ovim se administrativizmima ogleda poteškoća funkcionalnoga označivanja, jer su oni češće neispravno smatrani standardizmima, nego specifičnim odlikama administrativne komunikacije” (Tikvica, 2009, str. 11). U ovom su radu predstavljene teškoće vezane za lingvostilističke odrednice, njihovo shvaćanje i tumačenje u rječnicima hrvatskoga jezika što je, uvjerali smo se i sami u toku ovog istraživanja, ozbiljan problem leksikografskih priručnika koji otežava tumačenje i stilističke i normativne vrijednosti leksema.

²⁸ On nije posebno unesen u Rječnik (2010) niti je na kakav drugi način pažnja ukazana na njegovu čestoću u administrativnom stilu (str. 917).

²⁹ Ni pridjev *vlastoručan* ni prilog *vlastoručno* u Rječniku (2010) nisu određeni kakvom etiketom (str. 1445).

Prema tome, valja promišljati da se i određene skraćenice, ili makar njihovi puni nazivi, ubroje u administrativizme.

3.4.4. Kada je riječ o normativnoj ocjeni administrativizama, samo jednom nije dodijeljen status standardiziranog lika u Rječniku (2010) – administrativizmu *putovnica*. Prijedlog *glede*, koji i nema etiketu *adm.* niti u jednom rječniku, ocijenjen je ili *rij.* (Rječnik, 2010) ili *netip.* (Rječnik, 2010–2024), a upravo je prijedlog *glede* uziman kao primjer jezičke inflacije u administrativnome stilu – širenja u upotrebi jednog načina izražavanja na štetu ostalih sinonimnih načina (Silić, 2006, str. 71; Silić – Pranjković, 2005, str. 380)³⁰. Pridjev *isti*, koji se vrlo često koristi u administrativnim tekstovima u značenju *spomenuti*, *navedeni*, a čija se upotreba vrlo često nije dobro ocjenjivala, u Rječniku (2010) nema takvog značenja ni bez etikete niti s njom (str. 417), dok u Rječniku (2010–2024) ima i takvo značenje i etiketu (*adm.* *spomenuti*) (Jahić, 2011, str. 303), što znači da Rječnik (2010) ovom pridjevu ne daje ni status administrativizma niti je njegova upotreba odlika standardnog jezika. Kako smo vidjeli u primjerima ustaljenih spojeva riječi, četiri spoja s glagolom nepotpunog značenja i imenicom kao dopunom označena su etiketom *adm.*, odnosno sva četiri su spoja dekomponirani predikati umjesto kojih se bar za dva može upotrijebiti glagolski predikat (*stupa na snagu* – vrijedjeti, *lišiti slobode* – uhapsiti). Administrativizmi dakle imaju vrlo jaku poziciju i toliko su uvriježeni u upotrebi u jednom stilu s vrlo velikim utjecajem i na druge stilove, ali i na normu, pa Rječnik (2010) ipak prepoznaje ovu odliku kao normativno opravdanu upotrebu i daje mogućnost, makar na mala vrata, da postanu sastavni dio standardizirane leksike administrativnog stila bosanskoga jezika. O pasivu s konstrukcijom *od strane* ne mogu se dobiti nikakva saznanja o normativnom statusu ili upotrebnoj vrijednosti jer konstrukcija *od strane* nije našla svoje mjesto u Rječniku (2010).³¹

³⁰ Ovaj se prijedlog samo koristi i zamjenjuje s *obzirom na*, s *gledišta*, sa *stajališta*, što se *tiče*, kad je riječ, kad je *posrijedi* / kad su *posrijedi*, imajući u vidu, imajući na umu, uvažavajući, uzevši u obzir, u vezi / svezi s(a), gledajući na, polazeći od itd.

³¹ Odrednica *strana* nema uza se pribilježenu ovu konstrukciju (str. 1254–1255).

4. ZAKLJUČAK

Nakon što smo prikazali sve jedinice označene kao administrativizmi u Rječniku (2010), njih 114, analizirali smo primjere ili skupine primjera koji su najviše budili interesiranje, te ih uporedili s istim primjerima u Rječniku (2010–2024) i Rječniku (2007), potom smo izdvojili i neke jedinice koje nemaju upotrebnu etiketu *adm.*, a koje bi je mogle ili trebale imati, kao i one koje nisu uvrštene u Rječnik (2010). Sve uporedbe nisu bile moguće jer višetomni Rječnik (2010–2024) nije završen, te se o statusu mnogih jedinica ne može govoriti; s druge strane, Rječnik (2007) niti uz jednu odabranu jedinicu nema etiketu, te je dalja analiza građe ovog rječnika potpuno bespotrebna. No, valja istaći zapažanje da je u Rječniku (2010–2024) više istih jedinica obilježeno etiketom *adm.* negoli u Rječniku (2010), a da se nerijetko u ovim rječnicima susreću različite ocjene jedinica koje zavređuju ili ne zavređuju etiketu *adm.* O pristupu administrativizmima u Rječniku (2010) možemo istaći kao najbitnije: mali je broj jedinica označenih ovom etiketom, te mnoge jedinice koje bi trebale imati ovaj status nisu se našle u toj skupini – ili su bez ikakve etikete ili s etiketama *prav.* i *služb.*; kriterij nije potpuno ujednačen i osnovna polazišta nisu provedena dokraja za svaku jedinicu pri dodjeli upotrebne etikete; mnogi ustaljeni skupovi riječi koji su trebali biti označeni ovom etiketom ili je nemaju ili pak nisu uvršteni u građu, što opet znači da se mnoge jedinice izvan leksičke razine ni u ovom rječniku ne prepoznaju kao administrativizmi; kao administrativizmi se ne prepoznaju ni određeni pleonazmi, pa nisu ni uvršteni među građu (npr. *posredstvom*, *putem*). Zbog svega navedenog nerijetko nije jasna kvalifikacija – radi li se o jedinici koja nije obilježena kao administrativizam zbog toga što se ne smatra dijelom standarda ili iz kakva drugog razloga. Na osnovu uvrštenih jedinica koje su označene kao administrativizmi u Rječniku (2010) zaključujemo da administrativizmima nisu smatrane nestandardizirane lekseme ili spojevi riječi, jedinice koje su odlika administrativne komunikacije općenito niti neke lekseme kojima treba dati prednost u ovom stilu u odnosu na sinonim iz standarda kako smo navedeni na zaključak u jednoj grupi primjera (*nadležan* : *mjerodavan*, *djelatnik* : *za-*

poslenik, uposlenik, radnik, službenik; nadređeni : pretpostavljeni; odnosni : dotični; rečeni : dotični; imenovani : spomenuti; taksa : pristojba; posudbenica : revers; ekspozitura : podružnica, ispostava, odjeljak, filijala), nego su administrativizmi shvaćeni kao dio standardnog sistema komunikacije, jedinice čije je značenje izniklo iz administracije i takvo se koristi. A kako je izostavljena odrednica i etiketa *administrativizam* u ovom rječniku, kao i u ostalima, ne može se ni uporediti njeno značenje s određenim jedinicama označenim etiketom *adm*. S obzirom na to da rječnici bosanskoga jezika nisu usaglašeni u vezi s tim šta jeste administrativizam, u užem ili širem smislu, koje su odlike dopustive, a koje nedopustive u administrativnom stilu, koje su poželjne, a koje nepoželjne, za neke odlike administrativnih tekstova na bosanskom jeziku i dalje se ne može utvrditi pripadaju li administrativnom stilu standardnog jezika ili pak samo administrativnom stilu. U ovom radu pokušali smo natuknuti osnovne probleme pri odabiru takvih jedinica te dati smjernice za buduće popise ovog sloja jezika. Leksikološka literatura bosanskog jezika bavila se leksemama i njihovom lingvostilističkom kvalifikacijom – za neke je odredila pripadnost administrativnom funkcionalnom stilu, a na normativnim priručnicima i savjetnicima ostalo je da se pozabave svim drugim pitanjima vezanim za administrativizme – kako onima koji su već dobili status standardizma, tako i onima čija je upotreba svojstvena za ovaj stil, ali kome status standardizma nije dodijeljen, a sve kako bi se utvrdili normativno nedopustivi, dopustivi i poželjni administrativizmi.

IZVORI I LITERATURA

- Anić, V., 2006. *Veliki rječnik hrvatskoga jezika*. Zagreb: Novi liber.
- Babić, S., 2002. *Tvorba riječi u hrvatskome književnome jeziku (treće, poboljšano izdanje)*. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – Nakladni zavod Globus.
- Blagus Bartolec, G., 2017. “Glagolske kolokacije u administrativnome funkcionalnom stilu”. *Rasprave: Časopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, 43/2, str. 285–309.
- Čedić, I. et al., 2007. *Rječnik bosanskog jezika*. Sarajevo: Institut za jezik.
- Čedić, I., 1999. *Školski rječnik lingvističkih termina u bosanskom jeziku*. Sarajevo: Institut za jezik.
- Čužić, T., 2016. “Funkcionalni stilovi u pravopisnome kontekstu (tekstu)”. *Rasprave: Časopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, 42/2, str. 353–378.
- Halilović, S., Palić, I., Šehović, A., 2010. *Rječnik bosanskoga jezika*. Sarajevo: Filozofski fakultet.
- Hudeček, L., 2020. “Administrativizmi u rječniku (na primjeru Hrvatskoga mrežnog rječnika – Mrežnika)”. U: Glušac, M. ur. *Zbornik radova Od norme do uporabe 2*. Osijek – Zagreb: Filozofski fakultet – Hrvatska sveučilišna naklada, str. 53–76.
- Hudeček, L., Lewis, K., Mihaljević, M., 2011. “Pleonazmi u hrvatskome standardnom jeziku”, *Rasprave: Časopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, 37/1, str. 41–72.
- Jahić, Dž., 2010–2024. *Rječnik bosanskog jezika*, tomovi 1–11. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine – Bošnjačka asocijacija 33.
- Jahić, Dž., Halilović, S., Palić, I., 2000. *Gramatika bosanskoga jezika*. Zenica: Dom štampe.
- Jezični priručnik Coca-Cole HBC Hrvatska*, 2011. prir. Hudeček, L., Matković, M. (u suradnji s Igorom Čutkom). Zagreb: Coca-Cola HBC Hrvatska d.o.o. Dostupno na: <http://www.gfos.unios.hr/images/jezicni-prirucnik-coca-cole-hbc-hrvatska-02-2012-1.pdf> [26. 5. 2025].
- Katnić-Bakaršić, M., 2001. *Stilistika (priručnik za studente)*. Sarajevo: Ljiljan.
- Klajn, I., Šipka, M., 2006. *Veliki rečnik stranih reči i izraza*. Novi Sad: Prometej.

- Mihaljević, M., 2002. "Funkcionalni stilovi hrvatskoga (standardnog) jezika". *Rasprave: Časopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, 28, str. 325–343.
- Mihaljević, M., 2020. "Osobni podstil – nazivlje i razvoj u prvoj polovici 20. stoljeća". U: Glušac, M. ur. Zbornik radova *Od norme do uporabe 2*. Osijek – Zagreb: Filozofski fakultet – Hrvatska sveučilišna naklada, str. 11–52.
- Mihaljević, M., Kovačević, B., 2006. "Frazemi kroz funkcionalne stilove". *Jezik*, 53/1, str. 1–15.
- Pranjeković, I., 1996. "Funkcionalni stilovi i sintaksa". *Suvremena lingvistika*, 41/42, 1–2, str. 519–527.
- Silić, J., 2006. *Funkcionalni stilovi hrvatskoga jezika*. Zagreb: Disput.
- Silić, J., Pranjeković, I., 2005. *Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta*. Zagreb: Školska knjiga.
- Tikvica, Lj., 2009. "Lingvostilističke odrednice u rječnicima hrvatskoga jezika. O nekim poteškoćama stilističkoga označivanja u jezikoslovnoj leksikografiji". *Studia lexicographica*, 3, 1–2 (4–5), str. 5–13.
- Tošović, B., 2002. *Funkcionalni stilovi*. Beograd: Beogradska knjiga.
- Vujanić, M. et al., 2007. *Rečnik srpskoga jezika*. Novi Sad: Matica srpska.

ADMINISTRATIVE EXPRESSIONS IN THE STANDARD BOSNIAN LANGUAGE

Abstract

Contemporary linguistic research has increasingly focused on the administrative functional style, its substyles, nature and peculiarities, shortcomings and flaws, as well as influences on other styles. Numerous works dealing with this topic from different aspects have been published. Here, we are referring primarily to works from Croatian and Serbian studies, and in order to point out the importance of dealing with this style in Bosnian studies as well and to encourage the development of Bosnian research in this direction, we dedicate this work to an important characteristic of the administrative style – administrative expressions. Administrative expressions – lexemes, constructions and phrases – are typical features of the administrative style and are used in its genres. In order to determine administrative expressions in the Bosnian language and confirm their status, it is first necessary to gain insight into the lexicographical manuals of the Bosnian language in order to understand the relationship of these normative manuals to the lexemes and expressions that are recognized as units characteristic of the administrative style of the Bosnian language, which is also the main goal of this work. Since *Rječnik bosanskoga jezika* [The Bosnian Language Dictionary] (Halilović – Palić – Šehović, 2010) also has a normative assessment of the included units, we deem appropriate to begin this type of analysis with the content of this dictionary, while the other Bosnian language dictionaries, namely, *Rječnik bosanskog jezika* (Čedić et al., 2007) and the multi-volume *Rječnik bosanskog jezika* (Jahić, 2010–2024) served for additional comparison and consultation.

Keywords: *administrative expressions, Bosnian language, lexis, phrases, pleonasm, norm*